Dosar nr. 5r-1885/2024
4-24056453-12-5r-24052024

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

10 iulie 2024 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (*sediul Buiucani*)
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, Judecător Dorin Munteanu
Grefier Liuba Glazunov
În lipsa:
Contravenientei/contestatarei Maxian Maria
Agentului constatator Primac Eduard

examinând în ședință de judecată publică contestația depusă de către cet. Maxian Maria, a.n. *****, IDNP *****, domiciliat în *****, împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06161763 din 30.04.2024, întocmit de către agentul constatator, în baza art. 69 alin. (1) din Codul Contravențional al RM, -

A C O N S T A T A T:

La data de 30.04.2024, agentul constatator din cadrul Inspectoratului General al Poliție a Direcției de Poliție mun. Chișinău, Inspectoratul de Poliție Rîșcani, Primac Eduard, a încheiat un proces-verbal cu privire la contravenţie seria/nr. MAI06161763, prin care Maxian Maria a fost sancţionat cu amendă în mărime de 10 unităţi convenţionale, pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) din Codul Contravenţional al RM, pentru faptul că: „*la data de 25.04.2024, ora 09:25, în mun. Chişinău, *****, aflându-se pe adresa sus-indicată a exprimat cuvintele jignitoare în adresa colaboratorilor S.A. „Termoelectrica”, S.R.L. „INFOBON”, prin ce a înjosit onoarea şi demnitatea persoanelor*”.

La rândul său, Maxian Maria, la data de 16.05.2024, a depus o contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie seria/nr. MAI06161763 din 30.04.2024, solicitând anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și, respectiv, a deciziei de sancționare contravențională, cu încetarea procesului contravențional.

În motivarea contestației înaintate Maxian Maria a indicat că, contestă procesul-verbal cu privire la contravenție emis în baza art. 69 alin. (1) Cod Contravențional al RM, întocmit la data de 30.04.2024, de către inspectorul Primac Eduard în privința conflictului care a avut loc la ora 09:25, cu contabila Asociației din blocul locativ din mun. Chișinău, *****, însă este deja în proces de judecată cu Asociația, iar următoarea ședință are loc în luna iulie, se prezintă avocatul.

La ședință de judecată, contestatara Maxian Maria și agentul constatator Primac Eduard, nu s-au prezentat, fiind citați în mod legal despre locul, data și ora ședinței de judecată ce se confirmă prin avizele de recepție anexate la dosar, nu au informat instanța de judecată despre motivele neprezentării, nu au solicitat amânarea examinării cauzei pentru o altă dată, astfel că, prin prisma art. 455 Cod Contravențional al RM, pentru a nu tergiversa examinarea cauzei,

existând citarea legală a părților, instanța de judecată consideră posibilă examinarea cauzei în lipsa părților citate legal. Concomitent, informații despre data locul și ora ședinței de judecată pe cauza dată au fost făcute publice și pe site-ul oficial al instanței de judecată, ce se asimilează cu citarea publică. Ținând cont de faptul că procedura de citare legală a fost respectată, instanța de judecată a dispus, în baza art. 382 din Codul contravențional al RM, examinarea cauzei în lipsa părților citate legal.

Studiind materialele cauzei, ținând cont de opinia participanților la proces, instanța de judecată reține următoarea situație de fapt:

Cu întâietate, instanța de judecată stabilește că, contestația lui Maxian Maria este depusă în termen de 15 zile de la data aducerii la cunoștință a deciziei de sancționare, iar în asemenea împrejurări prevederile art. 448 alin. (1) din Codul contravențional fiind respectate pe deplin.

În conformitate cu prevederile art. 458 alin. (1) Cod Contravențional al RM, examinând cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenţiei imputate; b) existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei; c) vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional; d) existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante; e) necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale; f) alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei.

Potrivit dispozițiilor art. 440 alin. (1) Cod Contravențional al RM, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

În conformitate cu alin. (1) al art. 442 din Codul contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

Totodată, legiuitorul a instituit obligația încheierii procesului-verbal cu privire la contravenție fiind obligatorie întrunirea cumulativă a 2 condiții: a constatărilor personale a agentului constatator și a probelor acumulate.

Din perspectiva capitolului IV din Cartea I al Codului contravențional, instanța de judecată evidențiază că sancțiunile administrative nu privesc un grup de persoane, ci se adresează tuturor cetățenilor în vederea realizării scopului preventiv și represiv al sancțiunii, iar potrivit art. 38 alin. (4) din legea citată, arestul contravențional poate fi aplicat și în cazul neexecutării intenționate a unei alte sancțiuni contravenționale, ceea ce conferă faptei natura penală. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de alin. (2) al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. (Zilibeberg împotriva Moldovei (§ 35, din 01 februarie 2005), Angel împotriva României (§ 52, din 04 octombrie 2007) sau Ozturk împotriva Germaniei (din 21 februarie 1994).

Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravenționala desfășurata în fața instanței de judecata revine în primul rând organului constatator și, în condițiile în care acesta face dovada vinovăției, făptuitorul urmează să-și probeze nevinovăția.

În asemenea situație, întru respectarea garanțiilor sus indicate, instanța de judecată va verifica legalitatea și temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06161763 din 30.04.2024.

Reieșind din natura penală a contravenției, stabilită prin cauza Ziliberberg vs. Moldova (01 mai 2005), în vederea asigurării unui proces echitabil conform exigențelor instituite de art. 6 par. 2 CEDO, prin prisma art. 440 alin. (1) Cod Contravențional al RM, ținând cont de concluziile expuse în cauza Anușca vs. Moldova (18 iulie 2010), agentul constatator urma să exercite o investigație completă, nepărtinitoare și obiectivă în vederea acumulării materialului probator suficient și concludent pentru stabilirea circumstanțelor importante ale cauzei, determinarea existenței faptei contravenționale, încadrarea juridică a faptei contravenționale și administrarea probelor.

Sub aspectul legalității procesului-verbal cu privire la contravenție, instanța de judecată denotă că, motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părți, cât și din oficiu de către instanță întru asigurarea respectării principiului legalității și dreptății, consacrate expres în art. 5 și 7 Cod Contravențional al RM.

În ședința de judecată, s-a constatat cu certitudine că, potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție, nr. MAI06161763 din 30.04.2024, Maxian Maria a fost sancţionat cu amendă în mărime de 10 unităţi convenţionale, pentru comiterea contravențiilor prevăzute de art. 69 alin. (1) din Codul Contravenţional al RM, pentru faptul că: „*la data de 25.04.2024, ora 09:25, în mun. Chișinău, *****, aflându-se pe adresa sus-indicată a exprimat cuvintele jignitoare în adresa colaboratorilor S.A. „Termoelectrica”, S.R.L. „INFOBON”, prin ce a înjosit onoarea și demnitatea persoanelor*”.

Dispoziția art. 69 alin. (1) Cod contravențional - Injuria, adică vorbele sau faptele care lezează onoarea şi demnitatea persoanei, se sancţionează cu amendă de la 9 la 18 unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 10 la 20 de ore.

Preliminar, instanța de judecată relevă că, în Recomandarea Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr. 41 „Cu privire la aplicarea prevederilor art. 448 Cod Contravențional, contestația împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție”, se statuează că „Examinarea cauzei contravenționale, ca fază a procedurii contravenționale, se finalizează cu aducerea la cunoștința părților interesate a deciziei emise, în modul stabilit de lege. Odată cu aducerea la cunoștință a actului juridic prin care este aplicată sancțiunea contravențională, persoana are dreptul de a ataca actul juridic respectiv”.

Necesită a fi accentuat că CtEDO în cauza Ozturk vs. Germania (hotărârea din 21 februarie 1984) a statuat: „În dreptul intern al multor state părți la Convenție operează distincția între infracțiune, delicte și contravenții. Pe de alta parte, ar fi contrar obiectului și scopului art.6, care garantează oricărei persoane dreptul la un proces echitabil, dacă statelor le-ar fi permis să excludă din câmpul de aplicare al art. 6 o întreagă categorie de fapte pe motivul că acestea sunt contravenții”. În continuare, CtEDO, a concluzionat că, „distincția între contravenții și infracțiuni, existentă în legislația internă, nu poate avea ca efect scoaterea unei categorii de fapte din sfera de incidență a art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale” (CEDO). Iar, în speța Ziliberberg versus Moldova, CtEDO a menționat că la examinarea cauzelor contravenționale urmează să fie respectate toate exigențele ce derivă din prevederile art. 6 CEDO.

Art. 6 al Convenției, analizat în întregime, garantează dreptul învinuitului să participe efectiv la examinarea procesului său penal. Acest lucru include, printre altele, dreptul nu numai de a fi prezent, dar și de a urma toate procedurile în fața instanței (drept exemplu, Stanford c.

Regatului Unit al Marii Britanii, hotărâre din 23 februarie 1994, Seria A nr. 282-A, § 26; și Jabardo c. Spaniei, hotărârea din 6 decembrie 1988, Seria A nr. 146, § 78). Acest drept face implicit parte din noțiunea de principiu al contradictorialității și poate să derive din garanțiile conținute în literele c), d) și e) ale art. 6 și 3 – „dreptul acuzatului de a se apăra el însuși", „de a solicita audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării" și „să fi e asistat în mod gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere" (drept exemplu, cauza Colozza c. Italiei, hotărârea din 12 februarie 1985, Seria A nr. 89, § 27).

În conformitate cu prevederile art. 443 alin. (1) lit. d) din Codul Contravențional al RM, Procesul-verbal cu privire la contravenţie va cuprinde: fapta contravenţională, locul şi timpul săvârşirii ei, circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenţie.

Potrivit conținutului procesului-verbal cu privire la contravenție, instanța de judecată denotă că lipsește mențiunea vis-a-vis de fapta contravențională incriminate, fiind făcută doar mențiunea „*a exprimat cuvintele jignitoare în adresa colaboratorilor*".

Din sintagma în cauză nu este clar, prin ce anume s-au manifestat „*... prin ce a înjosit onoarea și demnitatea persoanelor*". Concomitent, instanța de judecată denotă că în învinuirea adusă nu este făcută nici o mențiune despre faptele comise de către Maxian Maria care ar putea fi încadrate în prevederile art. 69 alin. (1) Cod Contravențional al RM. Astfel că învinuirea este una incertă.

În ordinea art. 381 alin. (4) Cod Contravențional al RM, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cât și cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante sau agravante.

În conformitate cu prevederile art. 7 din Codul Contravențional al RM, persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă este dovedită vinovăţia sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Potrivit prevederilor art. 8 alin. (1), (2) din Codul Contravențional al RM, persoana este supusă răspunderii contravenţionale numai pentru fapte săvârşite cu vinovăţie. Este supusă răspunderii contravenţionale numai persoana care a săvârşit cu intenţie sau din imprudenţă o faptă prevăzută de legea contravenţională.

Conform prevederilor art. 14 alin. (1) – (3) din Codul Contravențional al RM, contravenţia se săvârşeşte cu intenţie sau din imprudenţă. Contravenţia se consideră săvârşită cu intenţie dacă persoana care a săvârşit-o îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acţiunii sau inacţiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, a dorit sau a admis în mod conştient survenirea acestor urmări. Contravenţia se consideră săvârşită din imprudenţă dacă persoana care a săvârşit-o îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acţiunii sau inacţiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, dar considera în mod uşuratic că ele vor putea fi evitate, ori nu îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acţiunii sau inacţiunii sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile, deşi trebuia şi putea să le prevadă.

În conformitate cu prevederile art. 425 alin. (2) al Codului Contravenţional al RM, în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenţie, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost

pornit proces contravenţional, depoziţiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză.

Din materialele cauzei instanţa de judecată reţine că, la caz nu există nici o probă ce ar dovedi vinovăția lui Maxian Maria în comiterea contravenției incriminate.

Astfel, materialul contravențional este compus din: foaia de titlu, procesul-verbal nr. MAI06096751 din 25.09.2023 nemijlocit; plângerea colectivă depusă de angajații S.R.L. „INFO BON" din 25.04.2024 (*potrivit căreia au solicitat tragerea la răspundere cet. Maria Maxian în baza art. 69 Cod Contravențional*); cererea cet. Maria Maxian din 25.04.2024 (*potrivit căreia a solicitat tragerea la răspundere a operatorului Ciubotaru Cristina*); copia buletinului de identitate; scrisoare; notă telefonică; notificarea nr. 34/20/3-7920 din 02.05.2024; raportul din 30.04.2024.

Prin urmare, la materialele dosarului lipsesc probe pertinente, concludente și utile sub formă de: proces-verbal de cercetare la fața locului, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, depoziţiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză – cum expres prevede norma precitată – care ar dovedi faptul comiterii contravenției, existând doar poziția, apreciată de instanț a fi una subiectivă a agentului constatator.

Conform prevederilor art. 375 alin. (3) al Codului Contravenţional al RM, concluziile despre vinovăţia persoanei în săvârşirea contravenţiei nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condiţiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional.

Reieşind din considerentul că pe cazul dat există doar poziţia agentului constatator şi, pornind de la prevederile normei de drept nominalizate, instanţa de judecată reţine că fapta contravenţională nu a fost probată.

Reiterând cele expuse supra, instanța de judecată constată următoarele, contrar cerinţelor legislaţiei în vigoare, la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie, agentul constatator nu a stabilit în baza unor probe pertinente şi concludente faptul comiterii de către Maxian Maria a contravenţiei prevăzute de art. 69 alin. (1) Cod Contravenţional al RM. Retrospectiv, de către agentul constatator nu au fost acumulate careva probe care să confirme vinovăţia lui de comiterea contravenţiei impuse, procesul-verbal cu privire la contravenție fiind bazat în exclusivitate pe afirmaţiile lui Maxian Maria, omițându-se a se ține cont și de argumentele lui Maxian Maria care are propriul punct de vedere asupra cazului, acesta fiind privat de posibilitatea de a prezenta probe în susținerea poziției sale. Or, probele sunt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de Codul Contravenţional al RM, care servesc la constatarea existenţei sau inexistenţei contravenţiei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăţiei şi la cunoaşterea altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei, iar în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenţie, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, depoziţiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză.

La acest capitol, instanța de judecată reține că, agentul constatator prin efectuarea unei anchete superficiale a omis să verifice versiunea lui Maxian Maria.

Prin prisma prevederilor art. art. 7, 381, 458 alin. (1) lit. a) Cod Contravențional al RM, rezultă că, prezumţia de legalitate a procesului-verbal cu privire la contravenţie, a fost supusă atenţiei Curţii Europene a Drepturilor Omului (cauza Anghel contra României din 04 octombrie 2007), cauză în care Curtea, prin hotărârea din data de 4 octombrie 2007, îşi exprimă în mod foarte clar punctul de vedere cu privire la acest aspect. Curtea este de părere că, dacă scoaterea contravenţiei în afara legii penale nu ridică probleme în sine, nerespectarea garanţiilor fundamentale, printre care şi prezumţia de nevinovăţie, care protejează cetăţenii împotriva unor posibile abuzuri din partea autorităţilor, reprezintă un aspect ce trebuie examinat în temeiul articolului 6 din Convenţie. Reiterând importanţa, în cadrul unei proceduri ce poate fi calificată drept „penală", a unei astfel de garanţii, destinată să restabilească echilibrul dintre presupuşii autori ai faptelor ilegale şi autorităţile chemate să îi urmărească şi pedepsească, Curtea consideră că asemenea cazuri urmează a fi judecate echitabil, după cum prevede art. 6 din CEDO.

Totodată în cauza *Capeau c. Belgiei* (hotărârea din 13 ianuarie 2005), Curtea, referindu-se la bănuielile rezonabile, reaminteşte în această privinţă că, în domeniul penal, problema administrării probelor trebuie să fie abordată din punctul de vedere al art. 6 § 2 şi obligă, *inter alia,* ca sarcina de a prezenta probe să revină acuzării.

La rândul său, vinovăţia lui Maxian Maria de comitere a contravenţiei prevăzute de art. 69 alin. (1) Cod Contravenţional al RM, nu şi-a găsit confirmarea.

Din interpretarea art. 6 al CEDO, pronunţarea de către instanţă a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanţiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligaţia instanţei de judecată de a se expune în hotărârile emise asupra tuturor cerinţelor pricinii, precun şi asupra argumentelor invocate de către intimat întru admiterea sau respingerea acestora (*cauza Garda Ruiz, 26).*

În sensul art. 6 alin. (1) al Convenţiei, organul care examinează cauza în fond, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-şi întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noţiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noţiunea de proces echitabil impune ca organul abilitat sau împuternicit de a examina cauza să nu-şi motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efect problemele esenţiale care-i sunt supuse aprecierii şi să nu se mulţumească de a proba pur şi simplu concluziile uneia dintre părţi.

Concomitent, instanța de judecată denotă că agentul constatator completamente a neglijat poziția făptuitorului, care nici nu a fost verificată, acesta luând o poziție prestabilită.

În conformitate cu prevederile art. 441 alin. (1) lit. a) din Codul Contravențional al RM, Procesul contravenţional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat şi va fi încetat în cazurile în care: nu există faptul contravenţiei.

Reieșind din circumstanţele enunţate raportate la norma de drept nominalizată, instanţa de judecată consideră necesar de a înceta procesul contravenţional în privinţa lui Maxian Maria.

În conformitate cu prevederile art. 461 alin. (1) Cod Contravențional al RM, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul din temeiurile prevăzute la art. 441 sau 445 alin. (1), instanța de judecată încetează procesul contravențional.

Prin urmare, reieșind din considerentul că, la materialele dosarului care i-a fost prezentat instanței de judecată nu există nici o probă care ar dovedi existența faptei contravenționale și ar proba vinovăția în comiterea acesteia de către Maxian Maria, instanța de judecată conchide că

agentul constatator a luat o decizie neîntemeiată și arbitrară, astfel că, contestația depusă în interesele lui Maxian Maria este întemeiată și demnă de admis.

În conformitate cu prevederile art. art. 394-395, 400, 441 alin. (1) lit. a), 448, 461, 462-463 al Codului Contravenţional al RM nr. 218 din 24.10.2008, instanţa de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se admite contestaţia cet. Maxian Maria.

Se încetează procesul contravențional în privința lui Maxian Maria, învinuită prin procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06161763 din 30.04.2024, de comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) din Codul Contravenţional al RM, din lipsa faptului contravenției.

Copia hotărârii se remite pentru informare părților.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Chişinău în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (*sediul Buiucani*).

Președintele ședinței, Judecător /semnătura/ Dorin Munteanu

Copia corespunde originalului, Judecător Dorin Munteanu